

Likovi, događaji i poruka književnog teksta

Kontrolni materijal iz srpskog jezika za 4. razred | dve grupe, zadaci i rešenja

Ime i prezime: _____ Datum: _____

Materijal je za vežbu kod kuće. Reši zadatke bez gledanja u rešenja, a zatim proveri odgovore. Rezultat nije školska ocena.

Kada se traži osobina lika, navedi postupak koji je potvrđuje. U otvorenom odgovoru prihvatljiva je i druga smisljena osobina ako je jasno potkrepljena datim postupkom. U zadacima sa ponuđenim odgovorima izaberi jedan i obrazloži izbor.

Kratak podsetnik

Pri čitanju uočimo ko je glavni lik, gde i kada se radnja odvija, kojim redom se događaji zbivaju i kako se likovi ponašaju. Osobinu potkrepi postupkom ili rečima lika. Poruka proizlazi iz cele radnje.

Primer

Mila je vratila izgubljenu svesku drugarici, iako je kasnila na trening. Njen postupak pokazuje pažljivost; poruka može biti da je važno pomoći drugome.

Grupa A

Deset zadataka. Svaki vredi dva boda; ukupno 20 bodova.

Odgovor napiši u svesci. Navedi postupak lika ili obeležje teksta koje potvrđuje tvoj izbor; kod redosleda događaja objasni šta mora prethoditi čemu.

1. Mila je vratila pronađenu svesku drugarici. Koja osobina se vidi?

Odgovor: _____

2. Luka je saslušao druga pre nego što je odgovorio. Šta je pokazao?

Odgovor: _____

3. U priči Jana prvo seje seme, zatim ga zaliva, pa niče biljka. Šta je bilo drugo?

Odgovor: _____

4. Devojčica daje svoj kišobran drugu na kiši. Koja poruka proizlazi?

Odgovor: _____

5. Koji odgovor navodi dokaz za tvrdnju da je lik hrabar? Izaberi jedan i obrazloži: a) Ušao je po mače uprkos strahu; b) Ima plavu kapu; c) Zove se Vuk.

Odgovor: _____

6. Priča se zbiva u biblioteci. Šta je biblioteka u priči?

Odgovor: _____

7. Marko je zaboravio knjigu, vratio se po nju i stigao na čas. Šta je uradio poslednje?

Odgovor: _____

8. Ana je podelila užinu s drugaricom. Kako bi je opisao?

Odgovor: _____

9. Šta najviše pomaže da odrediš poruku priče?

Odgovor: _____

10. Petar je priznao da je razbio saksiju. Koja osobina se vidi?

Odgovor: _____

Grupa B

Deset zadataka. Svaki vredi dva boda; ukupno 20 bodova.

Odgovor napiši u svesci. Navedi postupak lika ili obeležje teksta koje potvrđuje tvoj izbor; kod redosleda događaja objasni šta mora prethoditi čemu.

1. Priča počinje rečima 'Jednog jutra'. Na šta upućuje izraz?

Odgovor: _____

2. Mina je vežbala sviranje svaki dan dok nije naučila pesmu. Koja osobina?

Odgovor: _____

3. Koji je glavni lik kratke priče o Ivi koja traži nestalog psa?

Odgovor: _____

4. U priči učitelj daje savet, a dete donosi odluku i rešava problem. Ko je glavni lik?

Odgovor: _____

5. Vera je obećala pomoć i pojavila se u dogovoreno vreme. Šta je pokazala?

Odgovor: _____

6. Koje pitanje pomaže da odrediš mesto radnje?

Odgovor: _____

7. Dva lika se mire nakon razgovora. Koja bi poruka bila najprimerenija?

Odgovor: _____

8. Vrata su zaključana. Poređaj događaje tako da lik može da uđe: ušao u sobu; pronašao ključ; otvorio vrata. Navedi ceo redosled.

Odgovor: _____

9. Dunja čuva mlađeg brata dok roditelji rade. Šta postupak pokazuje?

Odgovor: _____

10. Koji iskaz bolje obrazlaže da je lik vredan? Izaberi jedan i objasni: a) Vredan je jer je završio posao; b) Vredan je jer se tako zove; c) Vredan je jer je stranica plava.

Odgovor: _____

Rešenja i objašnjenja

Proveri tačan odgovor i pokušaj da svojim rečima objasniš zašto je tačan.

Grupa A

1. Poštenje - Vraćanje tuđe stvari pokazuje poštenje. Prihvati i drugu smislenu osobinu, na primer pažljivost prema drugarici, ako je učenik potkrepi vraćanjem pronađene sveske.
2. Uvažavanje - Saslušati drugog znači uvažiti ga.
3. Zalivanje semena - Redosled je setva, zalivanje, nicanje.
4. Pomoć drugome ima vrednost - Poruka je vezana za njen postupak pomaganja.
5. Ušao je po mače uprkos strahu - Hrabrost se vidi u postupku uprkos strahu.
6. Mesto radnje - Biblioteka određuje gde se događaj odvija.
7. Stigao na čas - Poslednji događaj u nizu je dolazak na čas.
8. Darežljiva - Deljenje užine pokazuje darežljivost.
9. Postupci likova i ishod - Poruka proizlazi iz radnje i njenog ishoda.
10. Iskrenost - Priznanje greške pokazuje iskrenost.

Grupa B

1. Vreme radnje - Izraz govori kada se nešto dogodilo.
2. Upornost - Redovno vežbanje uprkos teškoćama pokazuje upornost.
3. Iva - Glavni lik vodi radnju priče.
4. Dete - Radnja prati odluku i postupke deteta.
5. Pouzdanost - Ispunjeno obećanje pokazuje pouzdanost.
6. Gde se događaj odigrao? - Mesto radnje odgovara na pitanje gde.
7. Razgovor pomaže da se nesporazum reši - Ishod priče podržava vrednost razgovora.
8. Pronašao ključ - otvorio vrata - ušao - Događaji moraju slediti uzročno-vremenski redosled.
9. Odgovornost - Briga o drugome pokazuje odgovornost.
10. Vredan je jer je završio posao - Osobinu potkrepljujemo konkretnim postupkom.